

Prædiken til 7. søndag efter trinitatis

Luk. 19, 1-10

Jesus kom ind i Jeriko og gik gennem byen. Der var der en mand, som hed Zakæus, han var overtolder, og han var rig. Han ville gerne se, hvem Jesus var, men kunne ikke for skaren, da han var lille af vækst. Så løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ for at få ham at se, for han måtte komme den vej forbi. Da Jesus kom til stedet, så han op og sagde: »Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.« Så skyndte han sig ned og tog glad imod ham. Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: »Han er gået ind som gæst hos en syndig mand.« Men Zakæus stod frem og sagde til Herren: »Se, Herre, halvdelen af, hvad jeg ejer, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.« Da sagde Jesus om ham: »I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.« Luk, 19, 1-10

Storm P har engang sagt: ”Det pudsige ved nullerne er, at hver især er de ingenting, men tilsammen er det dem, der tæller”. Det er der faktisk en evangelisk pointe i, og det viser beretningen om Zakæus os.

Zakæus var nemlig et latterligt, lille nul. I andres øjne. Det var han af flere grunde. For

det første var han *tolder*, ja ligefrem *overtolder*, får vi at vide. Det vil sige, at han arbejdede for besættelsesmagten, for romerne. De havde udliciteret opkrævningen af skat og afgifter til de lokale, så alene af den grund var Zakæus forhadet af sine landsmænd. Nøjagtig ligesom dem, der arbejdede for tyskerne herhjemme under 2. verdenskrig. Zakæus var værnemager. Kollaboratør. For det andet var han forhadet, fordi systemet gjorde, at når han opkrævede told, så skulle han kræve så meget, at han også fik sin egen løn dækket ind. Og det kræver lige så megen moral som at sælge elastik i metermål. De fleste toldere på Jesu tid kunne ikke modstå fristelsen til at kræve alt for meget ind og levede i sus og dus på bekostning af deres tit fattige landsmænd. Også Zakæus var rig, hører vi; der kunne ligeså godt have stået, at han var en snyder og bedrager.

Så Zakæus havde al mulig god grund til at gemme sig for de andre i et træ – ja han var faktisk nødt til det, for ingen ville ses sammen med ham på gaden. Hans manglende mandshøjde gjorde ham ganske givet også til et latterligt, lille nul i andres øjne. Sådan en gnom!

Måske har Zakæus' landsmænd også grinet

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

af ham på grund af hans navn. De fleste navne har en betydning, og Zakæus betyder ”ren” eller ”ægte”. Og var der noget, Zakæus absolut *ikke* var i andres øjne, så var det netop ren og ægte.

Hvordan reagerer man, når man bliver latterliggjort og foragtet? Ja, det fleste mennesker gør sig hårde. Man puster sig op, og hævder sig på de måder, man nu kan. Zakæus var derfor nødt til at gøre sig højere, end han egentlig var. At han klatrede op i træet siger derfor alt om ham. Det var han nødt til – for at kunne se – og for at kunne *hæve* sig og *hævede* sig over de andre. Kun dér fra træet kunne han se ned på de andre. Kun dér måtte de se op til ham. Måske blev Zakæus ligefrem *høj af* at sidde dér.

Men pludselig sker der noget. Og ikke kun dét, at *Zakæus* ser Jesus. Nej, *Jesus* ser også Zakæus. I dét møde bliver Zakæus kaldt ned på jorden igen. Bogstaveligt talt – og *mennekeligt set*. Zakæus’ iver efter at blive højere, end han egentlig er, afsløres som latterlig. Hovmod står for fald. Men også folkets aversion mod Zakæus bliver afsløret som latterlig. Hvem er det i grunden, der er lille og fortabt, når det kommer til stykket? Alle de, der giver ondt af sig over, at Jesus har med denne lille Zakæus at gøre, afslører jo, hvor små og smålige mennesker de er, der end ikke kan finde ud af at glæde sig med andre. Alle som én har brug for at blive set på af Jesus.

Men mon ikke vi godt kan følge deres forargelse? Hvordan kunne Jesus lade alle Zakæus’ forsyndelser gå upåtalte hen! Der er noget, der strider mod vores borgerlige moral. Zakæus må da mærke en konsekvens for alt

det, han har gjort forkert, så sagens alvor går op for ham, og han kan skamme sig. Og så når Zakæus havde undskyldt og lovet bod og bedring, så kunne Jesus have tilgivet ham.

Men Jesus handler ikke ud fra borgerlig smålighed, men ud af kærlighed. Og den stiller netop ingen betingelser – den er *ubetinget*.

At blive mødt med ubetinget kærlighed er faktisk også en slags dom. Men vel at mærke en helt anden slags dom end den knusende, foragtende og nedladende dom, som vi mennesker så let kan komme til at dømme hinanden med. Nej, kærlighedens dom er den frisættende og livsforandrende dom, som møder os og gør, at man overgiver sig, fordi man ikke kan andet. Og er der noget, der kan ændre et menneske, så er det netop at blive mødt med kærlighed.

Søren Kierkegaard skriver et sted om det at fælde dom ud fra enten retfærdighed eller kærlighed. Normalt tænker vi jo, at retfærdigheden fælder den strenge dom og kærligheden den milde, ja måske endda blødsødne dom. Men Kierkegaard forsikrer os om, at det forholder sig lige omvendt: Kærlighedens dom er den strengeste. Hvis kærlighedens blik falder på en, da fornemmer man – selv om man forsøger at kigge væk – at kærligheden holder en fast. For som Kierkegaard udtrykker det: ”Kjerligheden trænger langt inderligere ind paa Livet, ind ved Livet, ind der, hvorfra Livet udgaaer, end Retfærdigheden”. Retfærdighedens dømmende stemme kan man – som Zakæus sikkert fint evnede det – lukke ørerne for – men kærlighedens stemme kan man umuligt sidde over-

hørig – den stemme, der lyder: ”Dine synder er dig forladt”.

Så vidt Søren Kierkegaard, og enhver véd, at det passer. Vi kender det - måske fra vores familieliv, måske når vi møder det fra vore bedste venner. Vi oplever aldrig en dom så stærk, som når vi møder den uventede, helt ufortjente kærlighed – på trods. Og aldrig rammer sandheden om os selv os hårdere, end når det er netop disse menneskers kærlige blik, der falder på os.

Det var det, Zakæus fik lov til at opleve den dag i Jeriko i mødet med Jesus. Zakæus’ rastløse bekymring om sin højde blev afløst af en befriende glæde, der førte til de allerstørste omvæltninger i Zakæus’ liv og kaldte ham ind i fællesskabet igen.

Både Zakæus og de forargede indbyggere i Jeriko fik øjnene op for, at set med Jesu øjne er nullerne pludselig ikke længere ingenting, for forenet med Jesu kærlighed bliver nullerne virkelig dem, der tæller, for nu at fortolke Storm P.-citater frit.

Så lad os gå ud i verden og give firedobbelt tilbage af den kærlighed, vi selv har mødt!

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed.

Karsten Høgild
Aabyhøj

Salmer:
612, 12, 835 – ”Zakæus var nok blevet mobbet”, 527, 365, 523